Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 232 (5836).

23 НОЯБРЬ СЕШАНБА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ ЗАФАРЛИ ОДИМИ

Республика Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш ўн бир ойлик планини муддатидан илгари 1976 йил 20 ноябрда бажардилар.

Ой охиригача пландан ташқари минглаб тонна қора металлар прокати, нефть, кўмир, кўп миқдорда пахта толаси, химиявий асбоб-ускуналар, тракторлар, пахта териш машиналари, ички ва устки трикотаж ва кўплаб бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти «Улуғ Октябрь нури коммунизм йўлини ёритиб турибди» деган брошюрани ўзбек тилида босмадан чиқарди. Брошюрада КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Ф. Д. Кулаковнинг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 59 йиллигига бағишлаб 1976 йил 5 ноябрда Кремлнинг Съездлар саройида ўтказилган тантанали мажлисда қилган доклади тексти босилган.

Брошюра кўп нусҳада нашр этилди. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан селекцияси ҳамда уруғчилигини янада яхшилаш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда айтиладики, кейинги йилларда донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан селекцияси ҳамда уруғчилигида муайян натижаларга эришилди. Кузги бўғдойнинг интенсив типдаги серҳосил навлари яратилди ва улар кенг қўламда тарқалди. Бу нарса бўғдой ҳосилдорлигининг кўтарилишига ҳамда мамлакатда ялпи дон ҳосили кўпайишига ёрдам берди. Уруғчилик ишлари даражаси ошди, колхоз ва совхозларда донли, мойли экинлар ва ўт-ўланнинг серҳосил навлари экиладиган майдонлар кенгайди, экиладиган уруғлик сифати яхшиланди.

Аммо қишлоқ хўжалик экинларининг селекцияси ва айниқса уруғчилигида жиддий камчиликлар бор. Деҳқончиликда тарқалган кўпгина баҳори бўғдой ва арпа навлари шамолда қаддини ростлаб тураолмайди, занг касаллиги ва бошқа касалликларга чалинади. Суғориладиган ерларда экиладиган экин навларини яратиш борасидаги ишлар сусткашлик билан олиб борилмоқда. Жўхори, сули, оқ жўхори дуккакли дон, ёрмабоп экин ва ўт-ўлан селекцияси борасидаги ишларни анча яхшилаш талаб қилинади.

Кўпгина хўжаликлар донли, мойли экинларнинг юқори сифатли нав уруғликларини ва дурагай уруғликларини етиштириш ҳамда давлатга сотиш планларини бажармаяптилар, навли уруғликларнинг эҳтиёт фондлари ва кўчма фондларини етарли миқдорда вужудга келтирмаяптилар, серҳосил янги навларни деҳқончиликка сусткашлик билан жорий этяптилар, нав янгилаш муддатларини бузяптилар. Кўп йиллик ўт-ўлан ва биринчи навбатда беда уруғи етиштириш айниқса қониқарсиз ташкил этилган.

Уруғчиликда ишлаб чиқаришни ихтисослаш ва концентрациялаш ҳамда хўжаликлараро кооперация сусткашлик билан амалга оширилмоқда. Уруғчиликнинг мавжуд моддий-техника базаси уруғликка ўз вақтида ишлов берилишига, уларнинг тўғри сақланишига имкон бермаяпти ва уруғчиликни саноат негизига ўтказилишига тўғаноқ бўлиб турибди. Буларнинг ҳаммаси қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигининг ошишига йўл қўймаяпти.

Селекция ва уруғчиликни ривожлантиришдаги камчиликларга СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги билан В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси, бир қанча республикалар, ўлкалар ва областлардаги совет ва қишлоқ хўжалик органларининг муҳим участкага раҳбарликни сусайтириб юборганликлари сабаб бўлмоқда. СССР Тайёрлаш министрлиги навли уруғликларни қабул қилиш, уларга ишлов бериш, сақлаш ва реализация қилиш бўйича шуғулланувчи корхоналарнинг моддий-техника базасини ривожлантиришга зарур эътибор бермаяпти.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясига, ўлка, область ва район партия комитетларига, автоном республикалар Министрлар Советларига, ўлка, область ва район ижроия комитетларига донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан соҳасидаги селекция — уруғчилик ишларини ташкил этишни тубдан яхшилаш, шу экинларнинг интенсив деҳқончилик талабларига мос сермаҳсул янги навларини тезкорлик билан яратиш ва ишлаб чиқаришга жорий этиш юзасидан, шунингдек ихтисослашган уруғчилик хўжаликлари ва хўжаликлараро бирлашмаларда саноат негизида юқори сифатли навли уруғликлар етиштиришни ташкил этиш ҳамда селекция ва уруғчиликнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасидаги тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифаларини топширди.

Навли уруғликлар етиштириш ва колхозлар ҳамда совхозларни шундай уруғликлар билан таъминлашнинг қуйидаги тартибига ўтиш таъминлансин.

ДОНЛИ (ЖУХОРИ ВА ОҚ ЖУХОРИДАН ТАШҚАРИ), МОЙЛИ ЭКИНЛАР ВА ЎТ-ЎЛАН БУЙИЧА

Янги навларнинг оригинаторлари бўлмиш илмий-тадқиқот муассасалари, қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқув-тажриба хўжаликлари билан илмий-тадқиқот муассасаларининг тажриба ишлаб чиқариш хўжаликларини районлаштирилган ва истиқболли навларнинг дастлабки уруғлик материали билан таъминлайдилар;

илмий-тадқиқот муассасаларининг тажриба — ишлаб чиқариш хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқув-тажриба хўжаликлари районлаштирилган ва истиқболли навларнинг сара уруғликлари ва биринчи репродукция уруғликларини ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликлари, йирик колхозлар ва совхозларнинг уруғчилик бригадалари ва бўлимларини нав янгилаш ва нав алмаштиришлари учун шундай уруғликларга бўлган эҳтиёжлари қондирилишини таъминлайдиган миқдорда етиштириб берадилар;

ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликлари олинган уруғликни ўзлари хизмат кўрсатувчи зонадаги колхоз ва совхозларнинг ишлаб чиқариш қўламида экиш ва уларни давлат ресурсларига тайёрлаб бериш учун навли уруғликларга бўлган эҳтиёжларини таъминлайдиган даражада кўпайтирадилар:

Йирик колхоз ва совхозлар олинган уруғликларни хўжаликларнинг навли уруғликларга бўлган ўз эҳтиёжи ҳамда бундай уруғликларни давлат ресурсига тайёрлаш плани бажарилишини тўла таъминлайдиган миқдорда уруғчилик бригадалари ва бўлимларида кўпайтирадилар;

ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларидан колхозларга, совхозларга ва давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарига донли ва мойли экин уруғликлари колхозлар учун белгиланган харид нархлари билан сотилади, ўт-ўлан ва озуқабоп дуккакли дон экинларининг уруғликлари эса иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари белгилаган нархлар билан сотилади. Ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларида донли ва мойли экинлар уруғликларини реализация қилаётганида нав устама пули миқдорини иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари белгилайдилар.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ РУМИНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикасининг президенти ўртоқ Николае Чаушескунинг таклифига биноан дўстона визит билан 22 ноябрь куни Москвадан Руминияга жўнаб кетди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга Москвадан жўнаб кетдилар.

СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар О. Б. Рахманин, С. К. Цвигун, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари А. И. Блатов, К. М. Боголюбов, Ю. М. Чурбанов, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари И. Н. Земсков, А. Г. Ковалев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида РСРнинг СССРдаги мувакқат ишлари вакили Г. Кольц, РСРнинг СССРдаги элчихонасининг дипломатия ходимлари бор эди. (ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ БУХАРЕСТГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев РКП Бош секретари, РСР Президенти ўртоқ Н. Чаушескунинг таклифига биноан дўстона визит билан 22 ноябрь куни Бухарестга етиб келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин ўртоқ Л. И. Брежнев РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску, самимий табриклади.

Фахрий қоровул бошлиғи ўртоқ Л. И. Брежневга рапорт берди. СССР ва РСР давлат гимнлари ижро этилди, тўплардан 21 марта ўқ узилиб, фахрий салют берилди. Л. И. Брежнев ва Н. Чаушеску ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтдилар.

Кутиб олиш маросимида ҳозир бўлган Руминиянинг партия ва давлат арбоблари: РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзолари М. Мэнеску, Э. Бобэ, К. Буртикэ, Г. Чоарэ, И. Динкэ, Э. Дрэгэнеску, Я. Фазекаш, И. Ониця, П. Лэпу, П. Никулеску, Г. Опря, Г. Панэ, И. Пэцан, Д. Попеску, Р. Рэдулеску, Л. Рэуту, И. Углар, И. Веодец, Ш. Войтек, РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитети аъзолигига кандидатлар, РКП Марказий Комитетининг секретарлари, бошқа расмий кишилар ўртоқ Л. И. Брежневга таништирилди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг РСРдаги элчиси В. И. Дрозденко иштирок этди.

РСРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет элчихонасининг дипломатия ходимлари ҳам ўртоқ Л. И. Брежневга таништирилди.

Руминия пойтахти меҳнаткашларининг кўплаб намояндалари аэропортда Совет Иттифоқидан келган олий меҳмонни қизғин табрикладилар.

Аэродромда тантанали кутиб олиш маросими тугаганидан кейин Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску ўртоқлар фахрий эскорт ҳамроҳлигида шаҳар томон йўл оладилар. Бухарест кўчалари ва майдонлари Совет ва Румин давлат байроқлари билан, рус ва румин тилларида «Бухарест аҳолиси КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневни табриклайди!», «Яшасин РКП билан КПСС ўртасидаги дўстлик ва қардошларча ҳамкорлик!», «Яшасин РСР билан СССР ўртасидаги дўстлик!», «Яшасин социалистик мамлакатлар, Коммунистик ва Ишчи партияларнинг, барча антиимпериалистик кучларнинг дўстлиги, қардошларча ҳамкорлиги ва бирлиги!» сўзлари ёзилган транспарантлар билан безатилган. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини шоду-хуррамлик билан кутиб олмоқ учун пойтахтнинг ўн минглаб аҳолиси кўчалар ва майдонларга чиқишди.

Бухарест Муниципал халқ кенгашининг аъзолари, Руминиядаги барча 39 уезд вакиллари, саноат корхоналари ва қурилишларининг ишчилари, фан ва маданият арбоблари, ўқувчи ёшлар Совет Иттифоқидан келган олий меҳмонни тантанали равишда кутиб олмоқ учун Скинтейя майдонига келдилар.

РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РКП Муниципал комитетининг биринчи секретари, пойтахт Муниципал халқ кенгашининг раиси И. Динкэ Леонид Ильични РКП Бухарест Муниципал комитети, халқ кенгаши ва Бухарест шаҳрининг бутун аҳолиси номидан самимий табриклади. У Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, совет халқига, шахсан ўртоқ Брежневга зўр ҳурмат ва эҳтиром белгиси сифатида Леонид Ильичга пойтахт аҳолиси номидан Бухарестнинг рамзий калитини топширди. Бу калитни, деди И. Динкэ РСР ва СССР халқлари ўртасидаги дўстлик, бирдамлик ва қардошлик белгиси сифатида қабул қилгайсиз.

Л. И. Брежнев жавоб нутқида бундай деди: Партия Марказий Комитети, шахсан ўртоқ Чаушеску номидан яна Бухарестга таклиф этилганлигимиздан биз ҳаммамиз ғоят мамнунлигимизни изҳор этамиз.

Л. И. Брежнев совет делегациясига билдирилган жўшқин ҳис-туйғулар, меҳмондўстлик учун Бухарест шаҳрининг барча гражданларига ташаккур билдирди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Бухарест туҳфасини қабул қила туриб, бу учрашувни кўп йиллар хотирамда сақлаб қоламан, деди.

Л. И. Брежнев ва Н. Чаушеску ўртоқлар, совет ва румин партия ҳамда давлат арбоблари Муниципал халқ кенгашининг раҳбарларини, РСР уездларининг намояндаларини меҳмон қўл қисишиб, самимий табрикладилар. Скинтейя майдонида тўпланганлар уларни гулдурос қарсаклар, КПСС ва РКП шарафига, совет ва румин халқлари шарафига айтилган табрик хитоблари билан кутиб олдилар.

Майдондаги дўстлик намойиши пойтахт йигит ва қизларининг ранг-баранг спорт ўйинлари билан тугади.

Машинадан Совет Иттифоқидан келган олий меҳмон қаровроҳи томон юриб боради. Ғалаба майдонида Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску ўртоқларни ёркин миллий кийим кийган ёшлар кутиб оладилар. Пионерлар Л. И. Брежнев билан Н. Чаушескуга пионер значоклари ва гуллар тақдим этадилар. Миллий одатга кўра, майдонда азиз меҳмонларни қўшиқ ва рақслар билан кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини кутиб олиш тантанаси румин халқининг Совет Иттифоқи халқлари билан дўстлиги намойишига айланди.

(ТАСС).

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети пахта териш ва давлатга сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1976 йил ноябрь ойи иккинчи ўн кунлиги якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Самарқанд областига, Хоразм областига**, Самарқанд областининг **Булунғур районига**, Қорақалпоғистон АССРнинг **Чимбой районига**, Жиззах областининг **қўриқ Мирзачўл районига**, Қашқадарё областининг **Косон районига**, Самарқанд область, Булунғур районидаги **«Правда Востока» совхозига**, Жиззах область, Мирзачўл районининг қўриқдаги **«Советская Россия» совхозига**, Қашқадарё областининг Косон районидаги **«СССР 50 йиллиги» совхозига**, Самарқанд областининг Пайариқ районидаги **«Партия XXII съезди» колхозига**, Қашқадарё областининг Косон районидаги **«Шарқ юлдузи» колхозига** берилди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ «КОМСОМОЛЕЦ УЗБЕКИСТАНА» РЕСПУБЛИКА ЁШЛАР ГАЗЕТАСИНИ «ХУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР ёшларини коммунистик рухда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги самарали иши учун **«Комсомолец Узбекистана» республика ёшлар газетаси «Ҳурмат белгиси»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль, 1976 йил, 19 ноябрь.

ТУҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг учинчи сессияси 24 ноябрь куни соат 15 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 23 ноябрь куни эрталаб соат 10 дан кечқурун соат 19 гача Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида ва 24 ноябрь куни соат 13 дан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида рўйхатга олинадилар.

ВИЗИТ ТУГАДИ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Непал короли Бирендра Бир Бикрам Шах Дева 21 ноябрь кечқурун Киевдан Тошкентга келди.

Тошкент аэропортида Непал, СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат байроқлари кўтарилди. Олий мартабали меҳмонни ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Ташқи ишлар министри М. Турсунов, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар. Аэропортда короли республика пойтахти меҳнаткашларининг вакиллари табриклаб турдилар.

Непал короли Тошкентда бўлган вақтда шаҳарнинг хушманзара жойларини, унинг янги уй-жой кварталларини бориб кўрди, В. И. Ленин Марказий музейи филиалида бўлди.

Бирендра Бир Бикрам Шах Дева ва унинг Совет Иттифоқига қилган шу сафарига ҳамроҳ бўлиб келган Непал давлат арбоблари 22 ноябрь куни эрталаб Тошкентдан ватанига жўнаб кетдилар.

Бирендра Бир Бикрам Шах Дева ва бошқа меҳмонларни аэропортда королнинг мамлакат бўйлаб қилган сафарида ҳамроҳ бўлган СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. М. Қиличев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, республика Ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Олий Совети Президиумининг секретари Ҳ. М. Пўлатова, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, республика министрлари кузатиб қолдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Сурхондарё областининг колхозчиларини, совхозларининг ишчиларини, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг, қишлоқ хўжалиги ,сув хўжалиги ва пахта тайёрлаш органларининг ходимларини, барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси — давлатга пахта сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарганликлари билан самимий табриклайдилар.

Сурхондарё областининг қишлоқ меҳнаткашлари партия XXV съезди қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалиги фани ва илғор тажриба эришган муваффақиятларни пахтачиликка кенг жорий этиб, мавжуд техникадан юқори унумли фойдаланиш туфайли пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар, йиғим-теримни уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар ва давлатга 478 минг тоннадан зиёд, шу жумладан 157 минг тонна қимматли ингичка толали пахта сотдилар. Пахта тайёрлаш умумий плани 105 процент қилиб бажарилди, умумий пахта тайёрлаш ҳажмига қўшимча равишда давлатга 20 минг тоннадан кўпроқ пахта топширилди. Ҳар гектар ердан 34 центнердан «оқ олтин», ўрта толали навлар бўйича эса гектаридан 37 центнердан кўпроқ ҳосил олинди. Пахтанинг 90 процентдан кўпроқ қисми биринчи сортларга қабул қилинди. Шунисн қувончлики, область пахтакорлари бу йил давлатга 500 минг тонна пахта топширишга астойдил азми-қарор қилишган.

Областдаги барча районларнинг пахтакорлари, шу жумладан давлатга 95 минг тонна пахта сотган Шўрчи районининг, 75 минг тонна пахта сотган Денов районининг, 63 минг тонна пахта сотган Жарқўрғон районининг, 59 минг тонна пахта сотган Сариосиё районининг, 57,5 минг тонна пахта сотган Гагарин районининг, 52 минг тонна пахта сотган Термиз районининг, 48,5 минг тонна пахта сотган Ленин йўли районининг ва давлатга 27 минг тонна пахта сотган Шеробод районининг пахтакорлари қўлга киритилган ажойиб меҳнат ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар.

Давлатга пахта сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг муддатидан илгари бажарилишида механизаторларнинг қўшган ҳиссаси катта бўлди. «Зангори кема»ларнинг бункерларидан хирмонга 245 минг тоннадан зиёд пахта топширилди. Машина терими плани 114 процент бажарилди.

Область хўжаликлари давлатга ғалла, сабзавот, картошка, мева, полиз маҳсулотлари, пилла, тухум, жун, қоракўл тери сотиш планларини ҳам анча ошириб бажардилар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг бошқа турларини тайёрлаш муваффақиятли давом эттирилмоқда.

Сурхондарё меҳнаткашлари эришган жуда катта меҳнат ғалабаси пахтакорлар, механизаторлар, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги, тайёрлов органлари ходимлари ва мутахассисларининг, йиғим-теримда ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотини тайёрлашда иштирок этган область барча меҳнаткашларининг фидокорона меҳнати, область, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва хўжалик органларининг олиб борган катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларининг натижасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Сурхондарё области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўзларининг бутун кучғайратларини қолган пахта ҳосилининг ҳаммасини йиғиштириб олишга қаратиб, 500 минг тонна пахта тайёрлайдилар, дала ишларини муваффақиятли тамомлайдилар, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказадилар, келгуси йилда деҳқончилик ва чорвачиликда юксак кўрсаткичларга эришиш учун уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрадилар, деб астойдил ишонадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

САМАРҚАНД ОБЛАСТИНИНГ пахтакорлари КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, мўл пахта ҳосили етиштирдилар ва давлатга пахта сотиш юзасидан ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Тайёрлов пунктларига 537 минг тонна пахта етказиб берилди, бу эса харид қилиш учун белгиланган ҳажмдан 27 минг тонна кўпдир. Давлатга пахта сотиш давом этмоқда.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикада меҳмон бўлиб турган Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг аъзоси, ВСИП Марказий Комитетининг бўлим мудири Иожеф Шандорни 22 ноябрь куни қабул қилди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда меҳмон КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида республика партия ташкилотининг фаолияти билан таништирилди. (ЎзТАГ).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА БОШҚИРДИСТОН АССР АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қардош бошқирд халқининг шонли намояндаларини — Қорақалпоғистон АССРда бошқирд адабиёти ва санъати кунлари қатнашчиларини Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан қизғин ва самимий табриклайдилар. Адабиёт ва санъат кунларининг ўтказилиши иккала Автоном республиканинг маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётида муҳим воқеа бўлиб, кўп миллатли мамлакатимиз социалистик маданиятини тинмай ривожлантириш ва равнак топтириш тўғрисида коммунистик партия қилаётган оталарча ғамхўрлигининг ёркин ифодаси, ленинча миллий сиёсат, Ватанимиз барча халкларининг бузилмас дўстлиги ва бирлиги тантанасининг далилидир.

Қорақалпоғистон АССРда Бошқирдистон АССР адабиёти ва санъати кунлари партия XXV съезднинг, КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларидан илҳомланган совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқларига амал қилиб, ўнинчи беш йиллликнинг биринчи йили планлари ва мажбуриятларини, партиянинг буюк режаларини муваффақиятли бажариш учун зўр ғайрат билан курашаётган унутилмас бир пайтда ўтмоқда.

Бошқирдистоннинг таниқли ёзувчилари, рассомлари, композиторлари, театр ва кино усталари, талантли ижодий коллективларининг Қорақалпоғистоннинг маданият арбоблари, меҳнаткашлари билан бўладиган дўстона учрашувлари ҳар иккала қардош халқнинг маънавий ҳаётини бир-бирига янада кўпроқ яқинлаштиради, бир-бирларининг маданиятларини янада бойитишга ва алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Бошқирдистон адабиёти ва санъати кунларининг барча қатнашчиларига қорақалпоқ диёрида шодиёна учрашувлар, сиҳат-саломатлик, катта бахт, Ватанимиз фаровонлиги йўлидаги, мамлакатимизда коммунизмнинг порлоқ идеаллари йўлидаги олижаноб меҳнатда янгидан-янги ижодий муваффақиятлар тилайдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ТОШКЕНТДА НАШР ЭТИЛДИ

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин асарлари тўла тўплами бешинчи нашрининг 27-томини ўзбек тилида чиқарди.

Асар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтида — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиалида таржима қилинган. (ЎзТАГ).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Бошн биринчи бетда)

ЖУҲОРИ ВА ОҚ ЖУҲОРИ БУЙИЧА:

Илмий-тадқиқот муассасаларининг тажриба-ишлаб чиқариш хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ҳамда техникумларнинг ўқув-тажриба хўжаликлари ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларига сотиш учун ўзидан чангланадиган ҳамма линия ва сортлар, жўхори ва оқ жўхорининг суперсара, сара ва биринчи репродукция уруғликларини, районлаштирилган дурагайларнинг оддий дурагай-оналик формаларини етиштирадилар;

ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликлари давлат ресурсларига тайёрлаб бериш планини бажариш учун жўхорининг районлаштирилган оддий, қўшоқ дурагайи ва бошқа дурагайлари ҳамда навларини, уруғликларини, шунингдек оқ жўхори дурагайлари ва навлари уруғликларини етиштириб берадилар.

Колхоз ва совхозларда, давлатнинг бошқа қишлоқ хўжалик корхоналарида донли экинлар ва дуккакли донли экинлар одатда камида бешинчи репродукция уруғликларидан, кунгабоқар — биринчи репродукциялар уруғликларидан, жўхори ва оқ жўхори эса, биринчи авлод дурагайи уруғликларидан ҳамда камида учинчи репродукция навларидан етиштирилади.

СССР Марказий статистика бошқармаси ва СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигига ўзидан чангланадиган линиялар кўпайтириладиган участкалар билан дурагайлаш участкаларида етиштирилувчи жўхори ва оқ жўхори экин майдонларининг ҳосилдорлиги ва ялпи ҳосилини хўжаликлар ва районлар бўйича ўртача ҳисоб-китоб кўрсаткичларига қўшмай алоҳида назарда тутиш вазифаси топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари зиммасига қуйидагиларни юкладилар:

донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан уруғликларига бўлган эҳтиёжларни тўла таъминлаш учун ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларида шундай экинлар ва ўт-ўланларнинг юқори сифатли навли уруғликларини етиштиришни концентрациялаш, уруғлик экин парвариши, уруғлик ўриб-йиғиб олингандан сўнг унга ишлов бериш ва уни сақлаш учун зарур моддий-техника базаси яратиш борасидаги тадбирларни амалга ошириш, бунда хўжаликлараро кооперация ва агросаноат интеграциясидан кенг кўламда фойдаланиш;

донли, мойли экинлар ва ўт-ўланларнинг янги навларни ва дурагайларини чиқариш билан шуғулланувчи селекция марказлари ва бошқа селекция-тажриба муассасаларини янада ихтисослаштиришни авж олдириш, селекция ишлари даражаси ва самарадорлигини оширишга эришиш;

донли, мойли экинлар ва ўт-ўланларнинг янги навларини чиқариш ва нав алмаштириш муддатларини қисқартиришни таъминлаш;

донли, мойли экинлар ва ўт-ўланларнинг давлат сорт синовни ташкил этишни янада яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқиш ва уни якин икки-уч йил ичида амалга ошириш, донли, мойли экин ва ўт-ўланларнинг янги навлари ва дурагайларига қўйиладиган талабларни анча оширишни, уларга баҳо қўйишни тезлаштириш, шунингдек навлар бўйича районлаштириш ишларини такомиллаштиришни назарда тутиш;

1977—1978 йилларда донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан уруғликларини ихтисослаштирилган саноат кўламида етиштириш учун илмий асослар ишлаб чиқиш мақсадида уруғшунослик ва уруғчилик борасидаги илмий-тадқиқот ишларини кенгайтириш.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар ва совхозларнинг диққат-эътибори дуккакли дон, ёрмабоп экинлар ва соя уруғчилигини яхшилаш зарурлигига жалб қилинди ҳамда дон ва озуқа мақсадларида экиш, шунингдек давлат ресурсларига тайёрлаш эҳтиёжларини таъминлаш учун шу экинларнинг уруғликларини етиштиришни кўпайтириш борасида кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўриш таклиф этилди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси, селекция марказлари озуқа ва технологик сифатлари юқори, касалликлар ва зараркунандаларга комплекс ҳолда бардош берадиган, механизмлар воситасида ишлов бериш ҳамда ўриб-йиғиб олишга яроқли дуккакли дон, ёрмабоп экин ва соя серҳосил навларини чиқариш борасидаги ишларни кучайтиришлари керак.

Иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва СССР Тайёрлаш министрлиги билан келишиб олган ҳолда олти ой муддат ичида:

донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан сара уруғликлари ва биринчи репродукция уруғликларини ,жўхори ва оқ жўхори дурагайлари аждод формалари уруғликларини етиштириш учун илмий-тадқиқот муассасалари, тажриба-ишлаб чиқариш хўжаликлари билан қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқув тажриба хўжаликлари тармоқларини;

донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан уруғликлари етишмайдиган хўжаликларнинг эҳтиёжларини таъминлаш учун шундай уруғликлар етиштирувчи ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликлари тармоқларини, шунингдек давлат ресурсларига уруғлик етиштирадиган ва тайёрлайдиган уруғчилик хўжаликлари тармоқларини тасдиқлаш вазифаси топширилди.

Ўз вақтида нав алмашлаш ва нав янгилаш мақсадларида илмий тадқиқот муассасаларининг тажриба ишлаб чиқариш хўжаликлари билан қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқув тажриба хўжаликлари реализация қиладиган донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан сара уруғликлари билан биринчи репродукция уруғликларни реализация қилиш юзасидан 1977—1980 йиллар учун ҳар йиллик топшириқлар белгиланди.

Республикалар Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига ўзи уруғлик етиштирмайдиган колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарининг донли, мойли экин ва ўт-ўланнинг навли уруғликларига бўлган эҳтиёжларини қондирадиган миқдорда шундай уруғликлар реализация қилиш юзасидан ҳар йили ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларига план белгилаб қўйиш вазифаси топширилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети давлат ресурсларига 1977—1980 йилларда ҳар йили тайёрланадиган донли ва мойли экинларнинг навли ва дурагай уруғликлари планини ва уммуниттифоқ фондига ҳар йили тайёрлаб топириладиган кўп йиллик ўт-ўлан уруғликлари планини тасдиқладилар.

СССР Тайёрлаш министрлиги ва СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва «Союзсельхозтехника» селекция марказлари ва бошқа селекция-тажриба муассасаларига ҳамда уруғчилик хўжаликларига шу муассасалар ва хўжаликларни қуриш ва ривожлантириш планларига мувофиқ трактор, қишлоқ хўжалик машиналари, минерал ўғит, ўсимликларни ҳимоя қилиш химиявий воситалари ва бошқа зарур моддий-техника воситаларини биринчи навбатда ажратишни таъминлашлари керак.

Иттифоқдош республикалар Министрлар Советлари билан СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларида, совхозлар ва колхозларнинг уруғчилик бўлимлари ва бригадаларида, илмий-тадқиқот муассасалари ва ўқув-тажриба хўжаликларида уруғликка ишлов берадиган ва сақлайдиган комплекс пунктлар қуриб, 1977—1982 йилларда ишга туширишни тўғрисидаги таклифлари қабул қилинди.

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги уруғчилик хўжаликларининг катталиги ва зона хусусиятларига қараб донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан уруғликларига ишлов берадиган ва сақлайдиган турлича қувватдаги комплекс пунктларнинг типовой лойиҳаларини ишлаб чиқиб, СССР Госстройи билан келишиб олган ҳолда 1977 йилда тасдиқлаши керак.

Қарорда уруғликларга ишлов берадиган ва уларни сақлайдиган комплекс пунктларни жиҳозлаш учун ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларига (совхозлар, колхозлар, илмий-тадқиқот муассасалари ва ўқув-тажриба хўжаликларига) машиналар ва ускуналарни ўз вақтида комплект ҳолда етказиб бериш, янги селекция-уруғчилик техникаси, лаборатория асбоб-ускуналарини яратиш ва 1977—1980 йилларда уларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш борасидаги чораларни амалга ошириш кўзда тутилади.

СССР Тайёрлаш министрлиги 1977—1980 йилларда жўхори уруғликларига ишлов берадиган ва камераларида қуритиладиган заводлар, уруғлик тозалайдиган цехларни 1977—1980 йилларда қуриши ва реконструкция қилиши керак.

Уруғчилик ишларига раҳбарликни яхшилаш мақсадида СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг шу министрлик ҳузурида Бутуниттифоқ нав-уруғчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси (СССР Сортсемпроми) ташкил этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларда, ўлкалар ва областларда ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларига ҳамда колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналарида донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан уруғчилигига раҳбарлик қилувчи тегишли нав-уруғчилик бирлашмалари тузиш ҳамда деҳқончилик маданияти юксак бўлган энг яхши совхозлардан зарур миқдорда ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларини шу бирлашмаларнинг бевосита ихтиёрига бериб қўйиш мақбул деб топилди.

СССР Сортсемпроми, республика ўлка ва область нав-уруғчилик бирлашмалари зиммасига уруғчиликни концентрациялаш ва ихтисослаш борасидаги тадбирларни амалга ошириш ва уни саноат заминига ўтказиш, колхозлар ва совхозларни юқори сифатли навли уруғликлар билан тўла таъминлаш, шунингдек давлат ресурсларига уруғлик тайёрлаш планини бажариш учун донли, мойли экинлар ва ўт-ўланнинг районлаштирилган янги ва истиқболли навларини жадал кўпайтириш ва ишлаб чиқаришга жорий этишни ташкил этиш вазифалари юклатилади .

Йўнғичқа товар уруғликларини етиштиришни кўпайтириш ҳамда иқлим шароитларига кўра шундай уруғликлар етиштирилмайдиган районлардаги хўжаликларни уруғлик билан таъминлаш мақсадида РСФСР Министрлар Советига, Украина ССР Министрлар Советига, Ўзбекистон ССР Министлар Советига, Қозоғистон ССР Министрлар Советига СССР Қишлоқ хўжалиги мистрлиги билан келишиб олгани ҳолда энг яхши совхозлар базасида беда уруғлиги етиштирувчи уруғчилик бирлашмаларини ташкил этиш топширилди. Йўнғичка уруғлиги етиштирувчи уруғчилик совхозлари малакали кадрлар билан, шу хўжаликлар зарур машина-ускуналар билан таъминлансин ҳамда уларнинг минерал ўғит ва бошқа моддий-техника воситаларига бўлган эҳтиёжлари тўла-тўкис қондирилсин. 1977—1980 йилларда умуминттифоқ фондига йўнғичқа уруғлиги тайёрлаш плани тасдиқланди.

Давлат ресурсларига донли, мойли экинлар ва ўт-ўланларнинг навли уруғликларини дурагай уруғликларини тайёрлашни ташкил этишни яхшилаш, уларга ишлов бериш, сақлаш ва реализация қилишни яхшилаш мақсадида СССР Тайёрлаш министрлигининг составида донли, мойли экинлар ва ўт-ўланларнинг навли уруғликлари ва дурагай уруғликларини тайёрлаш, уларга ишлов бериш, сақлаш ва реализация қилиш бош бошқармасини (Главзаготсемфонд) тузиш тўғрисидаги, Иттифоқдош республикаларнинг тайёрлаш министрликларида ҳамда зарурати бўлса автоном республикалар, ўлка ва областларнинг ғалла маҳсулотлари ишлаб чиқариш бошқармаларида тегишли бош бошқармалар, бошқармалар ёки бўлимлар тузиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди.

Қарорда мамлакатда селекция-уруғчилик ишларини янада яхшилаш ҳамда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши шу соҳасининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш борасида кўриладиган бошқа бир қанча тадбирлар ҳам кўзда тутилган.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети донли, мойли экинлар ва ўт-ўлан селекциясига ва уруғчиликка муҳим аҳамият бериб, партия, совет, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органлари селекция ишлари самарадорлигини ошириш, янги серҳосил навлар ва дурагайларни ишлаб чиқаришга жорий этишни тезлаштириш, уруғчиликни ихтисослаштириш ва концентрациялаш ва уни саноат негизига ўтказиш борасида зарур чоралар амалга оширилишини таъминлайдилар, деб ишонч билдирдилар.

Республикамиз олий ўқув юртларида таҳсил олаётган ўн минглаб студентлар пахта йиғим-терим кампаниясида фаол қатнашиш билан бирга кўпгина зарбдор қурилишларда ҳам иштирок этиб келдилар. Жумладан темир йўл транспорти инженерлари институтининг студентлари Тошкент метро қурилишида меҳнат қилдилар. Суратда: (чапдан) темир йўл транспорти инженерлари институти студентларидан Яков Мегай, Раҳимберган Айтмуродов, Фарид Ибрагимов ва Юрий Кимни метро қурилишида кўриб турибсиз.

Ш. Иброҳимов фотоси. (ЎзТАГ).

ОБЛАСТИМИЗДА ФАН КУНЛАРИ

ИЖОДИЙ УЧРАШУВЛАР, МАЗМУНЛИ СУҲБАТЛАР

ОБЛАСТИМИЗДА бошланган Совет фани кунлари қизғин давом этмоқда. Бу муҳим тадбир илм-фан ихлосмандларида қатта қизиқиш уйғотмоқда. Меҳнаткашлар билан олимларнинг учрашувларида илмий муассаса ва лабораторияларда шу кунларда олиб борилаётган тадқиқотлар ҳақида ҳикоя қилинди, фан янгиликлари билан таништирилди. Берилган саволларга олимлар атрофлича жавоблар қайтардилар.

Куни кеча областимиз корхоналари, колхоз ва совхозлари клублари, қишлоқ ва бошқа маданият ўчоқлари кишилар билан янада гавжум бўлди. Тошкентдан областимиз шаҳар ва районларига чиқиб борган атоқли фан арбоблари, фан кандидатлари ва илмий ходимлар ишчилар ва колхозчилар томонидан илиқ қарши олиндилар.

Учрашувлар ва давра суҳбатлари программасига мувофиқ бу сафар ҳам «КПСС XXV съезди ва илмий-техника тараққиёти», «Фан ва ишлаб чиқариш», «Мўъжизакор фан ижодкорлари», «Фан оламида нима гап?» деган тематик лекциялар тайёрланган эди. Шу билан бирга «Институт, деҳқончилик ва самара» деб номланган савол-жавоб кечаларига ҳам пухта ҳозирлик кўрилди.

Тошкент районида бўлган ижодий учрашувлар, суҳбатлар ғоят мароқли ўтди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги атоқли кимёгар олим Малик Набиев бошчилигидаги бир группа олимлар томонидан ўтказилган давра суҳбатлари асосан фан билан ишлаб чиқариш ҳамкорлиги масалаларига бағишланди.

— Ҳар қандай илмий изланиш амалиётда, ишлаб чиқаришда муваффақиятли қўлланилгандагина аҳамиятли бўлади,— дейди академик М. Набиев.— КПСС XXV съездида бу масалаларга жуда катта аҳамият берилди. Бу муҳим вазифалар республикамиз олимлари зиммасига ҳам катта вазифалар юклайди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институти олимлари дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар. Бу йил қатор тадқиқотларга якун ясалди. Бунда, шубҳасиз илмий муассасанинг саноат корхоналари билан мустаҳкам алоқаси ўзининг ижобий натижасини берди.

Ҳозир бу илмий муассаса Чирчиқ шаҳридаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан биргаликда айрим химиявий маҳсулотларни тайёрлашни йўлга қўйди. Аммиак селитраси ишлаб чиқариш технологияси яхшиланди. Янги хил дефолиянт ҳосил қилинди.

Институтнинг Оҳангарон ва Ангрендаги корхоналар билан боғлаган ижодий ҳамкорлиги туфайли янги хил маҳсулотларни тайёрлаш имкони туғилди. Айниқса, рангли цемент ишлаб чиқариш соҳасида тўпланган тажрибалар диққатга сазовордир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли бошқа химия институтлари фаолиятлари ҳақида ҳам ижобий фикрларни айтиш мумкин. Ўсимлик моддалари кимёси илмий-текшириш институтида қилинган ишлар ҳам эътиборни ўзига тортади.

Учрашув охирида қизғин савол-жавоблар бўлди.

Ўша куни Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг бир группа олимлари Бекобод шаҳри меҳнаткашларининг азиз меҳмони бўлишди. Олимлар шаҳар саноат корхоналарида ишчилар билан учрашдилар, ўзларининг илмий ютуқлари ҳақида уларга гапириб бердилар. Айниқса, В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводида бўлган давра суҳбатлари тингловчиларда яхши таассурот қолдирди.

Республикамизнинг кенжа шаҳарларидан бири Олмалиқдаги йирик саноат корхоналари ўз маҳсулотлари билан кенг танилган. Олмалиқ кон-металлургия комбинатида тайёрланаётган маҳсулотлар ҳам катта халқ хўжалик аҳамиятига эгадир. Бу ерга келган олимлар ана шулар ҳақида гапирдилар. Цех ва участкаларда давра суҳбатлари бошланиб кетди. Илм-фан аҳлларининг чиқишлари ишчиларда қизиқиш уйғотди.

Фан кунлари областимизнинг Калинин ва Оққўрғон районларида ҳам ўзига хос шодиёнага айланди. Олимлар дала меҳнаткашлари даврасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтларида олиб борилаётган муҳим тадқиқотлар ҳақида мароқ билан сўзлаб бердилар.

Областимизда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллигига бағишланиб ўтказилаётган фан кунлари илмий-техника ютуқларининг кенг намойишига айланди.

А. АЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг донгдор ишчиларидан ҳисобланмиш Зинаида Голобова бугунги кунда шахсий беш йиллиини муддатидан илгари бажариш иштиёқи билан меҳнат қилмоқда. Моҳир тўқувчи кунлик иш нормаларини 130—140 процент қилиб бажариб келмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ИНСТИТУТ ВА КОРХОНА ҲАМКОРЛИГИ

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ номидаги Тошкент политехника институти олимлари самарали тадқиқотлари билан илмий-техника тараққиётига салмоқли ҳисса қўшиб келмоқдалар. Улар халқ хўжалиги учун зарур аҳамиятга эга бўлган бир қатор тадқиқотларни ниҳоясига етказишга аҳд қилишди.

Маълумки, пахтачиликда механизацияга бўлган талаб кундан-кунга ўсиб бораяпти. Бу, ўз навбатида қўплаб пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришни, агрегатларнинг техник кўрсатгичларини такомиллаштиришни тақозо этмоқда. Шу масалаларни ижобий ҳал қилишда институтнинг механика факультети олимлари «Ташсельмаш» заводига ёрдам қўлини чўздилар.

Завод билан факультет орасида ўзаро ҳамкорлик шартномаси тузилган. Пахта териш машиналарини йиғиш жараёнида пайвандлаш технологиясини ва ишлаб чиқаришга оид бошқа тадқиқотларни ижобий ҳал этишда «Пайвандлаш технологияси», «Металл қирқувчи станоклар», «Машина деталлари», «Машина ва механизмлар назарияси» кафедралари катта фаолият кўрсатишяпти.

Илмий коллективлар техникавий масалаларни ҳал этиш билан бирга, заводнинг инженер-техник кадрлари малакасини оширишга ҳам ўз ҳиссасини қўшяпти. Шуни ҳам айтиш керакки, факультетда ёш ишчиларни институтга кириб ўқишга тайёрловчи курслар ташкил этилган. Шунингдек, заводда олимлар томонидан сиёсий ва илмий-техника мавзуларида қизиқарли лекция ва суҳбатлар уюштирилиб турилади. Қарс икки қўлдан чиқади деганларидек, корхона ҳам факультет кафедраларини жиҳозлашга яқиндан бош қўшди.

Пискент сут заводида яқинда жорий этилган техника янгилиги ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчимиз. Институтнинг «Совутгич ва компрессор машиналари ҳамда қурилмалари» кафедрасида мукаммал агрегат тадқиқот қилинди. У ўзида кўп даражагача сунъий совуқлик ҳосил қила олади.

Пискент сут заводида жорий этилган бу иш натижасида сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми янада ортди. Техника шарофати туфайли бир тонна сутни қайта ишлаш натижасида 6 сўм 40 тийин тежаладиган бўлди.

Институтнинг кафедра ва лабораторияларида бўлган киши қайноқ ижодий меҳнат устидан чиқади. Комплекс шартномалар тузиш олимлар билан саноат корхоналари ҳамда илмий муассасалар ўртасидаги ижодий ҳамкорликни кучайтирмоқда. Бундай тадбирлар жойларда сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни олиб бориш, бевосита корхоналарнинг ўзида ўқув консультация пунктларини ташкил этиш учун ҳам кенг имкониятлар яратиб бераётир.

Ш. НУРУЛЛАЕВ.

ЭЪЗОЗ

Механика-асбобсозлик цехи санитария-техника жиҳозлари ишлаб чиқариш эксперименталь-тажриба заводининг асосий цехларидан ҳисобланади. Заводда ишлаб турган станоклар учун зарур бўлган асбоблар шу цехда тайёрланади.

М. Расулов бу касбни 27 йилдан бери ардоқлаб келади. Етти йилдан буёғи эса куч-ғайратини мана шу цехда сарфламоқда. У меҳнат фаолиятини 1949 йилда электролампа заводида уста Собир Камоловга шогирд тушиб бошлаган эди. Энди эса бу корхонанинг ўзида етиштирган шогирдлари ўндан ортиқ. Н. Нишонбоев, В. Ипполитовлар эса ўз устозлари билан бир цехда меҳнат қилишмоқда

Силлиқловчилик осон иш эмас, Тайёрланаётган деталь бир миллиметр ортиқ ёки кам йўнилдими мана шу цехда сарфламоқда. У меҳнат фаолиятини 1949 йилда электролампа заводида уста Собир Камоловга шогирд тушиб бошлаган эди. Энди эса бу корхонанинг ўзида етиштирган шогирдлари ўндан ортиқ. Н. Нишонбоев, В. Ипполитовлар эса ўз устозлари билан бир цехда меҳнат қилишмоқда

Силлиқловчилик осон иш эмас, Тайёрланаётган деталь бир миллиметр ортиқ ёки кам йўнилдими, маҳсулот брак ҳисобланади. Шунинг учун ҳам ҳар бир деталь алоҳида эътибор, маҳорат талаб қилади. Бунинг учун эса қунт керак. Ана шу хислатларнинг ҳаммаси Мажид акада мужассам.

Ўз касбининг устаси бўлган Мажид ака 12 та рационализаторлик таклифи киритди. Авваллари айрим асбоблар бошқа заводлардан олинар эди. Мажид аканинг таклифи асосида буларни заводнинг ўзида ишлаб чиқара бошланди. Ҳозир эса баъзи маҳсулотларга бошқа корхоналардан буюртма ҳам қабул қилинади.

Тажрибали ишчи жамоат ишларида ҳам актив қатнашиб келмоқда. Завод халқ контроли комитети раисининг ўринбосари сифатида фаолият кўрсатаётир. Заводга қарашли ошхонадаги, қозон-пайвандлаш ва вентиляция цехларида содир бўлган камчиликларнинг аниқланишида унинг ҳиссаси катта бўлди.

Коммунист Мажид ака Расулов самарадорлик ва сифат беш йиллигининг биринчи йилида меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритаяпти. Цех бошлиғи В. А. Котовнинг таъбирича, «цехнинг иш юргизувчиларидан» бўлган моҳир ишчи йиллик планини август ойидаёқ бажариб қўйди. Ҳамма маҳсулот технология ва давлат стандарти асосида ясалиб, техника контроли бўлими томонидан аъло даражада қабул қилиб олинди.

— Беш йиллик планини 1979 йилда бажаришга сўз бераман, — дейди биз билан суҳбатда Мажид ака.

Цех дарвозаси олдида каттагина тахта бор. Унда заводнинг социалистик мажбуриятлари баён қилинган. Унга имзо чекканлар орасида эса коммунистик меҳнат зарбдори Мажид ака Расуловнинг ҳам исм-фамилияси ёзилган.

О. РАҲМОНОВ.

БЕКОБОД ХАБАРЛАРИ

ИЛҒОР БРИГАДА

КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Пленуми қарорларидан руҳланган В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг пўлат эритувчилари суръатга-суръат қўшиб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Александр Зайцев бошлиқ пўлат эритувчилар бригадаси мусобақада олдинги сафда боряпти. Бригада аъзолари ўн ойлик планни муддатидан илгари адо этиб пландан ташқари 1227 тонна пўлат эритишди. В. Емлец, О. Абдуқаҳҳоров, С. Қирғизбеков каби оловкорлар ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили шахсий топшириқларини муваффақиятли бажариш учун ғайратшижоат билан ишлаяптилар.

МАҲСУЛОТ СИФАТИ УЧУН

Бекобод пахта тозалаш заводи меҳнаткашлари қуваликлар ташаббусига қўшилиб маҳсулот сифатини оширишга ва тўқимачиларга аъло навли хомашё етказиб беришга ҳаракат қилмоқдалар. Завод меҳнат аҳли ўн ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Пландан ташқари 430 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бунда корхонанинг П. Глек, Э. Муждибоева, Ў. Эгамқулов каби илгор ишчиларнинг ҳиссаси катта.

МУСОБАҚА САМАРАСИ

Бекобод сут-ёг заводининг ишчи-хизматчилари эл дастурхонига қўплаб маҳсулот етказиб бериш учун курашмоқдалар. Ўзаро мусобақа асосида ишлаётган коллектив ўн ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Пландан ташқари қўпгина миқдорда маҳсулот реализация қилинди.

Э. ИСМОИЛОВ.

ИЛҲОМБАХШ САДО

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ «ИЖОДКОР ЕШЛАР БИЛАН ИШЛАШ ТЎҒРИСИДА» ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ.

Ўзбекистон Рассомлар союзи қошидаги «Ёш рассом ва санъатшунослар уюшмаси» коллективи КПСС Марказий комитетининг «Ижодкор ёшлар билан ишлаш тўғрисида»ги қарорини зўр иштиёқ билан кутиб олдилар. Бу қарор барча ёш ижодкорлар қалбида илҳомбахш садо бўлиб янгради. Ёш ижодкорлар — бизнинг келажагимиз. Ишонч билан айтиш мумкинки, улар устоз рассомлар эстафетасини баланд кўтариб, илғор традицияларини давом эттиряптилар. Ўсиб, шаклланиб келаётган истеъдодли ёш рассомларнинг самарали ижоди учун Рассомлар союзи томонидан барча имкониятларни яратишга ҳаракат қилинмоқда. Улар учун алоҳида устаханалар қурилиб, кўргазма ва конференциялар уюштириб келинянти. Бу ташкилий ишлар ёшлар ижодига катта таъсир кўрсатиши табиий, албатта.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ёш ижодкор зиёлиларга эътиборни кучайтириш тўғрисидаги 1974 йил қаророидан сўнг коллектив фаолияти сезиларли даражада ўсди. Қарорга биноан ёш рассомлар ва санъатшунослар фаолияти бўйича комиссия ташкил этилди. Қувонарли томони шундаки, ёш истеъдодли рассомлар сони тобора ўсиб бормоқда. Коллективнинг жамоат ишлари ҳам қатъий йўлга қўйилган. Мунтазам равишда олиб бориладиган кенгашларда совет санъатининг шу кунги муҳим масала ва проблемалари ўртага ташланиб, кўргазмаларда намойиш этилган ёш рассомларнинг асарлари муҳокама этилади. Кенгашда сўзланадиган ёш санъатшунасларнинг нутқи ва лекциялари доимо қизиқарли бахс ва тортишувларга сабаб бўлади. Ёш рассомлар истеъдоди ҳамда тажрибасининг ўсишида ижодий командировкалар ҳам самарали натижалар бераяпти. 1975 йилда рассомлар союзи томонидан республикамиз ва Иттифоқимизнинг зарбдор участкаларига — Андижон ГРЭСи, Бухоро, Гиждувон, Самарқанд, Жиззах, «Қаршистрой» ва БАМга командировкалар уюштирилиб, унда уюшманинг 17 аъзоси қатнашди. Бу каби сафарлар ёшлар ижодида бугунги кун қаҳрамонлари образлари галериясини бойитди. Бу борада Б. Назаровнинг «Ўзбекистон комсомоллари БАМда» сериясидаги қатор асарлари алоҳида таҳсинга сазовордир.

Коллектив ёшлари республикамизда эмас, балки Иттифоқимизда ўтказилаётган барча учрашув ва йиғилишларда актив қатнашмоқда. Улар ташаббуси билан 1975 йилда Ўзбекистон комсомолининг 50 йиллик юбилейига алоҳида кўргазма ташкил этилди. Самарқанд ва Бухорода эса, ёш рассомларнинг областлараро виставкаси намойиш қилинди.

1975 йилда коллектив хизматлари юқори баҳоланиб, 10 та ёш рассом ҳамда санъатшунос Н. П. Соколова Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети томонидан Фахрий ёрлиқ билан тақдирланди. 6 рассомга эса, Туркистон харбий округининг фахрий ёрлиғи тақдим этилди. Ёш безакчи рассомларнинг бу йилги самарали ижодий ишлари алоҳида эътиборга лойиқ бўлди. Улар Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларираро ўтказилган энг яхши бадиий безак ва 1974—1975 йилларда полиграфик нашрлар учун ўтказилган конкурсда иштирок этдилар. Конкурсда П. А. Қамбаров, М. А. Кагаров асарлари биринчи ва иккинчи даражали М. М. Рейх, Р. Халимов, дипломлар билан мукофотланди.

Ҳозирги пайтда ёш рассомлар айни қизғин ижод даврини ўтаяптилар. Фахр билан айта оламанки, Ж. Умарбеков, Б. Назаров, Б. Жалилов, С. Абдуллаев каби ёш рассомлар асарлари Ўзбекистон тасвирий санъат фондидан муносиб ўрин олиш шарафига муяссар бўлиш ҳуқуқига эга. Булар каби жонкуяр, истеъдодли ёшлар Ўзбекистон тасвирий санъатининг келажаги.

Айни пайтда ёш рассомлар зиммасида партия ва ҳукуматимиз томонидан ишонч билан юкланган янги ижод масалалари, проблема ва мавзулар турибди. Марказий Комитетнинг қарори эса бу масалаларни бажариш учун ёшларга илҳом ва куч бағишлайди. Рассомлар союзи ёшлар асарига эътиборни янада кучайтиради, улар ижодини пропаганда этиш ва ижодий камол топишлари йўлида барча чора-тадбирларни амалга оширади.

Р. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон рассомлар союзи раиси.

ТЕХНИКАНИ ЖИЛОВЛАБ...

ДАЛВАРЗИН чўлининг бугунги қиёфаси бутунлай ўзгача. Доҳий Ленин кўрсатмаси билан ўзлаштирила бошланган қақроқ чўл эндиликда йирик пахта масканига айлантирилган. Бу инсон ақл-заковатининг, фан-техника мўъжизасининг намунасидир.

Совхозимиз пахтакорлари 2290 гектар ерда деҳқончилик қилишади. Бу йил ҳар гектар майдондан пландаги 26,1 центнер ўрнига 28,7 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдик. Ёки давлат қабул пунктларига планда кўзда тутилганидан 600 тонна кўп пахта етказиб берилди. Ҳосилдорлик айниқса Асатулла Раҳимов, Абдуқодир Абдураҳмонов ўртоқлар етакчилик қилаётган бўлимларда юқори бўлди. Ҳар икки бўлим пахтакорлари гектаридан салкам 32 центнердан ҳосил кўтардилар. Янги ерлар ўзлаштирилиб, бу йил биринчи маротаба ташкил қилинган Юсуф Мирзаев бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси 76 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34 центнердан хирмон кўтарди. Ҳошим Усмонов бошлиқ бригада заршуносларини эса совхоз бўйича энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Улар 37,5 центнерлик маррани эгаллашди. Бу бизнинг ботқоқ ва тўқайзорлардан ажратиб олинган шўрхок ерларда етиштирилган юқори ҳосилдир. Бу кўрсаткичлар совхозимизда пахтачиликни янги ерларни ўзлаштириш билан бирга ҳосилдорликни ошириш эвазига ҳам ривожлантириб бориш кераклигини кўрсатиб турибди.

Эришилган бу ютуқларнинг бош омили техникага кенг суянганлигимиздадир. Чунки машиналарга суянган деҳқон кам бўлмаган. Бугунги кунда пахтачиликни техникасиз тасаввур қилиб бўлмайди. Чигитни ерга қадашдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олгунгача ва келгуси йилга ҳозирлик кўриш ишларининг ҳаммаси техника зиммасига юклатилган.

Совхозимизда етиштирилган 6570 тонна «оқ олтин»нинг 5480 тоннаси машиналар билан йиғиб-териб олинди. Бу умумий ҳосилнинг 83,5 процентини ташкил қилади. Фараз қилайлик, шунча ҳосил қўл кучи ёрдамида йиғиб-териб олинди. Бунга давлат 443,5 минг сўм пул сарф қилган бўларди. Совхозимизда шунча пахтани йиғиштириб олиш учун бор-йўғи 37,5 минг сўм сарфланди, холос. Бу ерда биз вақтдан ютганлигимизни, бу йилги об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлигини назарда тутмаяпмиз.

Аноркул Хўжамқулов, Усмон Тўроновлар бошлиқ бригадаларда юз процент ҳосил терим агрегатлари билан саранжомланди. Мавсум давомида мавжуд 45 терим агрегатининг ҳар бири билан терилган пахта ўртача 123 тоннани ташкил қиляпти. Механик-ҳайдовчиларимиз Д а н Суюнбой Эргашев — 238 тонна, Нажмиддин Бердиев —164 тонна «оқ олтин»ни ўз терим машиналари бункерларидан тўкишди. Машиналар шарофати туфайли теримнинг энг долзарб пайтларида кунига йиллик планнинг 8 процентига етказиб пахта топширдик.

Механизацияга кенг суянганлигимиз ишимизни енгиллаштирибгина қолмай, пахтачиликдан келадиган даромадни ҳам йил сайин ошириб бормоқда. Бу йил пахтачиликдан 564 минг сўм фойда олиш планлаштирилган эди. Ҳозирги хомчўтларга қараганда бир миллион сўм даромад олиш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари совхозда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турлари бўйича белгиланган планлар ҳам ошириб бажарилди.

Айни кунларда далалардаги ҳосилнинг сўнгги граммларини йиғиб-териб олиш билан бирга келгуси йил ҳосилига замин ҳозирламоқдамиз. Ўз терим агрегатларини ювиб-тозалаб, старт майдонига қўйган механизаторларимиз энди ҳайдов тракторлари рулига ўтирдилар. Шудгорлашдан олдин ерларга белгиланган миқдорда маҳаллий ва минерал ўғит чиқариб соляпмиз. Ғўзапоялар маҳсус мосламалар ёрдамида майдаланяпти. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ОВХ тракторида ерларга заҳарли химикатлар сепяпмиз. Ерларнинг шўрини ювиш ишларига ҳам тайёрланмоқдамиз.

Далаларимизда ўнта икки ярусли ҳайдов трактори икки сменада ишлаб турибди. Бу тракторлар ёрдамида ерлар 40—45 сантиметр чуқурликда ҳайдаляпти. Ҳозиргача 1300 гектар майдонни сифатли шудгорлаб қўйдик.

Йўлдошали АҲМЕДОВ,
Бекобод районидаги 3-«Далварзин» совхозининг директори.

Шу кунларда Қуйи Чирчиқ районидаги Оққўрғон тажриба намуна балиқчилик хўжалигидан шаҳар савдо тармоқларига ҳар куни 20—25 тоннадан балиқ келтирилмоқда. Хўжалик балиқчилари 3 минг 500 гектар майдонда балиқ боқишади. Улар йил охиригача планда кўзда тутилганидан 500 центнер кўп маҳсулот етказиб бершмоқчи. Суратларда: (ўнгда) балиқ тутиш пайти, илғор балиқчилардан Анвар Калнев ва Шариф Рискелдневлар.

Ж. Тўраев фотолари.

ҚУТЛУҒ ҚАДАМ

ЯҚИНДА Куйбишев номли колхозда бўлиб, у ердаги ишлар билан танишдик. Танишув чоғида бундан анча йил илгариги воқеалар ёдга тушди. Уша пайтларда Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозида кадрлар қўнимсизлиги авж олиб, ишлар орқага кетган эди. Қўшни Куйбишев номли колхозда эса иш тўғри ташкил этилгани, кадрлардан ўринли фойдаланилгани учун планлар муваффақиятли бажарилиб, хўжалик илғорлар сафидан мустаҳкам ўрин олган эди.

Кейинги йиллар мобайнида аҳвол бутунлай ўзгариб кетди. «Партия XXII съезди» колхози райондаги пешқадам колхозлар даражасига кўтарилди. Ҳосилдорлик ошиб, Куйбишев номли колхоздан ўзиб кетди. Планлар тез ва соз бажарилиб турди. Бу ўзгариш ҳаммани қувонтирди. Куйбишев номли колхозда эса ишлар орқага қараб кетди.

Бу йил эса уч-тўрт йилдан бери орқага қараб кетаётган Куйбишев номли колхозда ҳам жиддий бурилиш юз берди. Ҳосилдорлик кўтарилди. План бажаришда пешқадам бўлиб келаётган «Партия XXII съезди» колхозидан ўзиб кетди. Бу аҳволнинг сабаблари ҳақида ва айни кунларда дала ишлари конвейер усулда ташкил этилгани тўғрисида колхоз раиси Хошим Мадалиев, бош инженер Ғайрат Нусиров ва бош агроном Абдусамат Абдуқодировлар билан суҳбатлашдик.

Колхозимиз пахтакорлари бу йил ҳалол ва фидокорона меҳнат қилиб, яхши натижаларга эришдилар. Ҳар гектар майдондан 27,6 центнердан ҳосил олиб, халқ хўжалик планини муддатидан анча олдин бажарилганди. Зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун ҳозиргача ҳар гектар пахта майдонидан 33,5 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

Айрим бригада аъзолари колхозимиз тарихида энг юқори ҳосил олишга эришдилар. Очил Маматқулов уста, тажрибали пахтакорлардан. У бу йил кам ҳосилли, қолоқ бригадага раҳбарлик қилди. Мана ҳозир шу бригада аъзоларидан ҳар гектар ердан 45 центнердан ҳосил йиғиб олдилар. А. Мирсаидов, Ш. Узоқов бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 39—42 центнерга етди.

Бу йил пахта йиғим-теримида техникадан самарали фойдаланилди. Терим машиналари унумли ишлади. Шу туфайли ҳозиргача топширилган 2930 тонна пахтанинг 2400 тоннаси машина билан терилди. Далада ишлаган 20 та пахта териш машинасининг ҳар бири билан ўрта ҳисобда 130 тоннадан пахта терилди. Айниқса, Жарқин Утабеков, Тен Ден Нен, Ҳаким Дадажонов, Жаббор Исмоилов сингари механик-ҳайдовчилар машина теримида бошқаларга ўрнак бўлдилар.

Маълумки, ўнинчи беш йиллик самарадорлик ва сифат беш йиллигидир. Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган октябрь Пленумида сўзлаган нутқида ҳам буни алоҳида қайд этиб бундай деди: «Йилнинг якунлари миқдор кўрсаткичлари жиҳатидан ҳам, маҳсулотнинг сифати, ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги жиҳатидан ҳам кўнгилдагидек бўлишига эришмоқ керак».

Колхозимиз меҳнаткашлари ана шундай кўрсаткичларга эришиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Масалан, ҳосилдорлик бултургига нисбатан 4,5 центнер ошди. Энди уни олти центнерга етказиш учун курашилмоқда. Давлат омборларига топширилган пахтанинг сифати ҳам анча яхши бўлди. Ҳозиргача 119 процент пахта топширган бўлсак, шундан 110 проценти биринчи сортларга қабул қилинди.

Колхозимизда бундай натижаларга ўз-ўзидан эришилмади. Аввало, ердан самарали фойдаланишга эътибор берилди. Анчагина ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш тадбирлари амалга оширилди. Ҳар гектар ерда 120—130 минг туп кўчат сақлаб қолинди. Шу билан бирга ёз даврида ҳашаротга қарши кураш, ғўза ягаси, чеканка, дефолиация ва бошқа шу каби қатор тадбирларни энг қулай муддатларда ўтказдик.

Шу кунларда сўнгги ҳосилни йиғиб олиш билан бирга келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин яратиш чоралари кўриляпти. Даладаги барча ишлар конвейер усулида олиб борилмоқда.

Ҳосилдан бўшаган ерларга технологик картага мувофиқ ҳар хил миқдорда ўғит солиниб шудгор қилинмоқда. Ҳар гектар ерга 45—50 килограммдан калий, 300 килограммдан суперфосфат, ёки 300 килограммдан аммофос солинмоқда. Бунда ер шароитини ҳам ҳисобга олаяпмиз. Колхозимизда ўғит соладиган, ғўзапояни юладиган, ерни шудгор қиладиган тракторлар етарли. 15 та ҳайдов трактори бор. Шундан 5 таси кучли «С—100» ва 4 таси «Т—4» тракторидир. Пахта майдонларидан 250 гектари тозаланди, шундан 100 гектари шудгор қилинди.

Яқин кунларда қолган ҳосилни териб олиб, кузги шудгорни ҳам ниҳоясига етказамиз.

* * *

Дарҳақиқат, колхоз раҳбарлари ҳикоя қилганидек, хўжаликнинг асосий тармоғи бўлган пахтачилик соҳасида жиддий бурилиш бошланди. Бу қувончли ҳол, қутлуғ қадамдир, албатта. Бироқ хўжалик аъзолари бу соҳадаги ютуқларга маҳлиё бўлиб, бошқа тармоқларни унутиб қўймасликлари керак. 235 гектар ерга канап экилганди. Аммо канап тайёрлаш плани бажарилмади. Чорвачилик соҳасидаги ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Айниқса, хўжалик чорвадорлари сут тайёрлашда ўтган йилга нисбатан орқада қолишяпти.

Канопчилик ва чорвачилик соҳаларининг мутахассислари ҳам ишда кескин бурилиш ясаш чораларини изламоқлари лозим. Қолоқлик сабабларини чуқур таҳлил қилиб, юксалиш имконини берувчи конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг энг муҳим ва шарафли бурчидир.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ИНСТИТУТНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ

ТОШКЕНТ қишлоқ хўжалиги институтида ўнинчи беш йилликда ана шу ўқув юртини янада ривожлантириш лойиҳаси намойиш қилиб кўрсатилди. Унинг муаллифи — Тошкент «Гипровуз» комплекс устахонаси ўқишга ва илмий ишга бўлган замонавий талабларнинг ҳаммасини ҳисобга олган.

Янги комплексни 1980 йилгача қуриб бўлиш мўлжалланмоқда. Иккита тўққиз қаватли ўқув — лаборатория корпуси қурилади. Бу корпуслар бир-бири билан мажлис зали орқали туташтирилади. Булардан бирига раҳбар кадрларнинг малакасини ошириш факультети жойлаштирилади. Олий ўқув юртининг территориясида теплица шаҳарчаси, қишлоқ хўжалиги техникаси намойиш қилинадиган павильон қад кўтаради. Спорт комплекси бир қанча гектар майдонда қулоч ёзади.

Студент-ёшлар учун минг ўринли иккита ётоқхона фойдаланишга топширилади. Лойиҳачилар бу ерда ҳар тарафлама қулайлик бўлишини кўзда тутишган: 2—4 кишига мўлжалланган дам олиш хоналари, заллар, буфетлар, машғулотлар ўтказиладиган хоналар бўлади.

(ЎзТАГ).

ҚУВОНЧЛИ САТРЛАР

✦ **ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ТЎХТАТМАГАН ҲОЛДА.** Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводида чўян қуйиш цехини реконструкция қилиш тугалланди. Бу ерга ўрнатилган ярим автомат поток линиялари қўл меҳнати сарфини икки марта камайтириш, меҳнат шароитини яхшилаш, цех ҳавосининг газ ва чанг билан ифлосланишини камайтириш имконини беради.

Бу ишларнинг ҳаммаси қуйиш ишларини тўхтатмаган ҳолда бажарилди. Ҳозир заводда маҳсулотнинг ярими турини — локомотив тормоз қолипларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Қуйиш потоги лойиҳадаги қувватга етиши билан цех коллективи ойига 80 мингга яқин ана шундай қўйилма берадиган бўлади.

✦ **САБЗАВОТ ОМБОРИ.** Ангрендаги сабзавот омбори иккинчи навбати комплексига ҳар бири минг тонна ҳажмли тўртта янги омборхона қуриб топширилди. Иссиқлик ва совуқлик трассалар ва юк ташиб келтириш учун мўлжалланган йўллар бунёд этилди. Бу объектларни «Узбекшахтострой» трести коллективи муддатидан илгари битказиб берди. Янги қувватлар ишга туширилгач, сабзавот омборининг ҳажми уч марта ортади.

(ЎзТАГ).

Дунё овози
Чет эл хабарлари

ЖУДА КАТТА АҲАМИЯТГА МОЛИК ВИЗИТ

БУХАРЕСТ, 22 ноябрь. (ТАСС мухбири). Румния пойтахти КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни тантанали кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда. Шаҳарнинг майдонлари ва кўчаларига Румния ва Совет Иттифоқи давлат байроқлари осиб қўйилган. Ҳамма жойда Л. И. Брежнев, совет халқи шаънига табрик сўзлари ёзилган қизил транспарантларга кўзингиз тушади.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Румнияга қиладиган визити румин халқи билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик муносабатларида жуда муҳим воқеа бўлади, деди Румния Компартияси Марказий Комитети Снёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, Совет Иттифоқи билан дўстлик алоқалари Румния жамияти (АРЛУС) Бош кенгашининг раиси Михай Даля ТАСС мухбири билан суҳбатда. Иккала мамлакатимиз партиялари раҳбарларининг олий даражадаги учрашув ва музокаралари, деди у сўзини давом эттириб, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги қардошларча дўстликдан ишонарли тарзда яққол далолат беради, ҳар сафар ана шу анъанавий дўстликни мустаҳкамлашнинг янги ва кенг истиқболларини очади, румин-совет кўп томонлама самарали ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиради ва мустаҳкамлайди.

Партияларимиз билан мамлакатларимизнинг халқаро аҳамиятини тушунтириб, социалистик жамият қуриш учун ҳамон давом этиб келаётган мустамлака муассасаларини мутлақо қўпориб ташлаб, унинг ўрнига чинакам халқ ҳокимияти органларини тузиш зарур, деб таъкидлади. «Фукунулуна» комитетлари ана шундай ҳокимият органлари бўлиб қолади, уларни сайлашда аҳолининг кенг қатламлари қатнашади. Бу комитетлар жойларда тўла ҳокимиятга эга бўлиб, халқ манфаатларини ҳимоя қилади ҳамда мамлакатни иқтисодий, социал ва маданий жиҳатдан ривожлантиришга ёрдам беради.

Янги ҳокимият органлари сайлангандан кейин Мадагаскар Демократик Республикасининг қонун чиқарувчи олий органи — миллий халқ мажлиси сайланади, деди Ж. Ракутуниаина.

ХАЛҚ ҲОКИМИЯТИ ОРГАНЛАРИ ТУЗИЛМОҚДА

АНТАНАНАРИВУ, 22 ноябрь. (ТАСС). Бош министр Ж. Ракутуниаина Фарафангана шаҳрида сўзлаган нутқида бундай деди: Мадагаскар Демократик Республикасида маҳаллий халқ ҳокимиятининг янги органларига сайлов ўтказилади. Малагасиянинг анъанавий жамоаси — «Фукунулуна» шу ҳокимият органларининг асоси бўлиб қолади.

Бош министр бу воқеанинг

ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИГА МЕДИЦИНА ЁРДАМИ

КАРОЧИ, 22 ноябрь. (ТАСС). Покистон ҳукумати қишлоқ аҳолисига медицина хизматини яхшилаш программасини амалга ошира бошлади. Бу программа ҳар бир қишлоқда медицина пунктини ва йирик аҳоли пунктларида госпиталларни ташкил этишни назарда тутади. Бу медицина муассасалари беморларни даволаш билан бирга безгак ва чечак сингари касалликларнинг олдини олиш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш билан шуғулланади.

Мамлакат аҳолисининг қарийб 70 проценти истиқомат қилаётган Покистоннинг қишлоқ районларида яқин вақтларгача ҳар 50 минг аҳолига битта медицина пункти тўғри келар эди.

Соғлиқни сақлаш давлат министри Жаҳонгир Али Шайхпур шаҳрида ўтказилган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, ҳукумат программаси шунингдек медицина коллежлари ва институтлари сонини кўпайтиришни, битириб чиққанларни қишлоқларга юборишни назарга тутади, деб айтди. Ҳукумат, деди у, Англия, АҚШ ва Канадада ишлаётган барча покистонлик врачларга мурожаат қилиб, аҳолига медицина хизмати кўрсатиш соҳасида ёрдам бериш учун уларни ватанларига қайтиб келишга даъват этди.

ПЛЕЙНСДАГИ УЧРАШУВ

ВАШИНГТОН. Жоржия штатининг Плейнс шаҳрида АҚШнинг янги сайланган президенти Ж. Картер билан давлат секретари Г. Киссинжернинг учрашуви бўлди. Учрашувда АҚШнинг бўлажак вице-президенти У. Мондейл ҳозир бўлди.

Учрашувдан кейин Ж. Картер журналистларга «дунёнинг турли районларидаги шу кунги проблемалар хусусида қисқача тушунча олдим», «бу — жуда фойдали бўлди», деб айтди.

Ўз навбатида Г. Киссинжер АҚШнинг ташқи сиёсати , нопартиявий асосда амалга оширилиши лозим,— деб таъкидлади. Биз янги маъмуриятнинг муваффақиятли сиёсат ўтказа олиши учун ўз ихтиёримиздаги жамики информацияни топширамиз ва ўтиш даврида осойишта ҳамкорлик қилаберамиз, деди у.

Румнинада социалистик қурилиш йилларида химия саноати жадал суръатлар билан ривожланди. Бунда Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами катта роль ўйнади. Суратда: Брази шаҳридаги нефть-химия комбинати.

АДЖЕР-ПРЕСС—ТАСС фотоси.

СЕССИЯ ОЧИЛДИ

ДЕҲЛИ. Ассом штатининг Гаухати шаҳрида Ҳиндистон миллий конгресс партияси Умумҳиндистон комитетининг навбатдаги сессияси иш бошлади. Ҳукумрон партиянинг съездлари ўртасидаги даврда партиянинг олий органи ҳисобланган сессия ишида Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг раиси Д. К. Баруа, Бош министр Индира Ганди, кабинет министрлари, парламент депутатлари иштирок этмоқдалар.

Сессия кун тартибида — мамлакатдаги ички сиёсий вазият, шунингдек бир қанча иқтисодий проблемалар бор.

МАНДАТ МУДДАТИ УЗАЙТИРИЛАДИ

ДАМАШҚ. Бу ерда расмий равишда эълон қилинишича, Сурия БМТ фавқулодда кучларининг Ж ўлан тепаликларида туриши учун берилган мандат муддати яна 6 ой узайтирилишига розилик берди.

РЕФЕРЕНДУМ ЯКУНЛАРИ

ЖАЗОИР. Бу ерда Жазоир конституцияси лойиҳаси юзасидан ўтказилган референдумнинг дастлабки якунлари эълон қилинди. Овоз беришда қатнашган ҳамма сайловчиларнинг 99,18 проценти таклиф этилган лойиҳани ёқлаб овоз берди.

Бундан сал илгари тасдиқланган миллий хартия сингари конституция лойиҳасининг ҳам тасдиқланиши янги, тараққийпарвар Жазоирни мустаҳкамлашдаги янги босқичдир.

(ТАСС, 22 ноябрь).

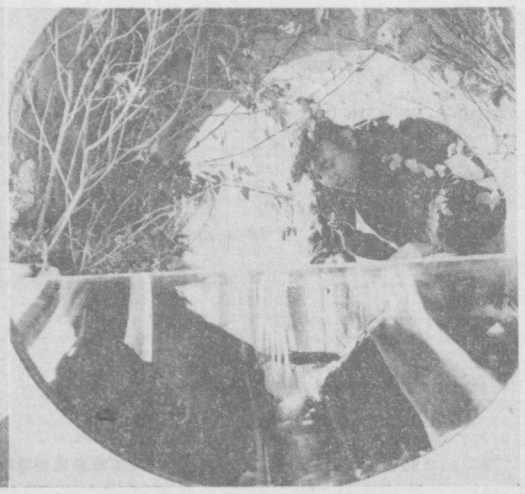

Чотқол тизмалари ва воднйси ўзнннг гўзал манзараси, ўсимликлар ва табнат дунёси билан олимлар эътиборини тортиб келмоқда. Ҳозир бу ерда ташкил этилган тоғ-ўрмончилик қўриқхонасида катта тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Яқинда қўриқхона ходимлари қурувчилардан ажойиб совға олдилар. Паркентда замонавий аппаратура билан жиҳозланган илмий лаборатория корпуси фойдаланишга топширилди. Суратларда: [чапдан] Чотқол тоғ-ўрмончилик қўриқхонасининг катта илмий ходими геоботаник И. Левичев табиат музейида ишланган диорама олдида; «Рассом» комбинатининг декоратори Амет Сент Аметов қўриқхона учун диорама тайёрлаяпти; пастда — янги лаборатория корпусининг ташқи кўриниши.

Г. Пун фотолари (ЎзТАГ).

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ДЕҲҚОНЛАР МАМНУН

● ПАХТА йиғим-терими мавсуми якунланиб бормоқда. «Оқ олтин» бунёдкорларига маданий-оқартув ходимлари бутун мавсум давомида намунали хизмат кўрсатдилар. Концертлар ва лекциялар, актуал мавзулардаги суҳбатлар пахта терими кампаниясини юксак савияда ўтказишга хизмат қилди.

Оржоникидзе район маданият уйида ташкил этилган ўзбек миллий чолғу асбоблари ҳамда мақомчилар ансамбли қатнашчилари ҳам йиғим-терим мавсумида дала меҳнаткашлари хизматида бўлдилар. Уларнинг концертларидан «Маданият», «Правда», Ленин номли колхозлар, «Қизил Октябрь» совхозлари меҳнаткашлари баҳраманд бўлдилар.

Ҳаваскорлар шу кунларда ҳам тез-тез дала шийпоналари, колхоз клублари ва маданият саройларида концертлар беришмоқда. Оржоникидзеликлар шунингдек Чиноз район пахтакорлари хизматида ҳам бўлдилар. Райондаги Собир Раҳимов номли, «Қизил Октябрь» колхозлари ва бошқа бир қатор хўжалик меҳнаткашлари ҳузурида ўз санъатларини намойиш қилдилар.

УЙЛАР МУБОРАК

● КУНДАН-кунга кенгайиб чирой очиб бораётган шаҳар микрорайони ва массивларда бир-биридан чиройли, замонавий турар-жой бинолари фойдаланишга топширилмоқда.

Кани кеча Юнусобод массивида 48 квартирали уй бахтнёр оилалар ихтиёрига топширилди. Биринчи уйсозлик комбинати шу кунгача массивда ана шундай уйжойлардан 50 тасини қуриб берди. Бундан ташқари, савдо тармоқлари, янги мактаб бинолари, болалар боғчалари бинолари ҳам қад кўтармоқда.

Шунингдек, уйсозлик комбинати «Марказ-27», ТошМИ массивларида ҳам қурилиш ишларини олиб бормоқда. Яқинда шифокорлар шаҳарчасида тўққиз қаватли уйжой фойдаланишга топширилди. Шаҳарчада бўлажак шифокорлар учун ётоқхона ҳам қуриб берилди. 700 ўринли бу янги бинода барча қулайликлар мавжуд.

КОНТЕЙНЕР БАЗАСИ

Шумилов станциясида Ўрта Осиё темир йўлида энг катта юк тушириш-ортиш майдончаларидан бирини қуриш тугалланди. Бу майдончада вазни 30 тоннадан ортиқ бўлган катта ҳажмдаги юк контейнерларини тушириш ва ортиш ишлари бажарилади. Кейинги йилларда бундай контейнерлар темир ва сув йўллари орқали юк ташиш ишларида кўплаб фойдаланилмоқда.

Тошкент механизациялашган юк тушириш-ортиш дистанцияси мутахассислари бу ерда юкни автоматик тарзда кўтариб берадиган махсус улкан кранни монтаж қилдилар. Бу ҳозир ишлаб турган кранларга қараганда уч ҳисса кўп иш бажаради. Юк тушириш-ортиш жойларида ундан фойдаланиш ҳам қулай.

УРФ-ОДАТ ВА АНЪАНАЛАР ҲАҚИДА

Маълумки, одам фақат ўзи яшаб турган даврдаги ижтимоий муносабатлар таъсири остидагина эмас, шу билан бир қаторда тарихий тажриба, инсоннят томонидан тўпланган маданий мерос таъсири остида ҳам шаклланади. Бунда айниқса, ҳар бир халққа хос бўлган миллий психологик хусусиятларнинг роли каттадир.

Шундай экан, миллий психологиянинг асосий элементларидан бўлган урф-одат, анъана, удум ва турли маросимларни атрофлича ўрганиш, уларнинг вужудга келиши, намоён бўлиши, сақланиши ва ўзгарувчанлиги қонуниятларини билиш ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан аҳамиятга моликдир.

Одамзод онгли ҳаёт кечира бошлагандан буён вужудга келган урф-одат, маросимларни, удум ва анъаналарни ҳисоблаб чиқиш қийин. Ҳар бир даврнинг, ҳар бир халқнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиёти, табиий-географик шароитига мос бўлиб тушадиган ва уни ўзида акс эттирадиган урф-одат ва анъаналари бўлади. У ёки бу урф-одатлар ва анъаналар узоқ тарихий тараққиёт натижасида вужудга келиб, авлоддан-авлодга ўтар экан, мустаҳкамланиб, маълум бир тартиб ва қонун асосига айланиб қоладики, унга амал қилиш ҳар бир халқ ва миллат вакиллари учун зарурий бўлиб қолади. Мустаҳкамланиб қолган урф-одат ва анъаналарга амал қилмаслик эса кўпчилик томонидан қораланади.

Ўз мазмунига ва аҳамиятига кўра урф-одат ва анъаналар синфий характерга эгадир. Синфий қарама-қаршиликлар ҳукм сурган жамиятда эзувчи синф ва айниқса, дин намоёндалари ўз манфаатларига хизмат қилувчи реакцион, зарарли урф-одат ва анъаналарни тарғиб қилиш билан бирга, ҳар бир илғор, халқчил анъаналарга ҳам ўзларининг синфий манфаатларини акс эттирувчи мазмун киритишга, уларга диний тус беришга ҳаракат қилганлар. Шунинг учун ҳам ўтмиш урф-одат ва анъаналарини ўрганишда ниҳоят даражада эҳтиёткорлик билан ёндошиш зарур бўладики, шошма-шошарлик билан улар тўғрисида енгил-елпи ҳукм чиқариш тузатиб бўлмас хатоларга олиб келиши мумкин.

В. И. Ленин ҳар доим фойдали ва илғор анъаналарни зарарли ва консерватив анъаналардан ажрата билишни, прогрессив анъаналарни эҳтиёткорлик билан ғамхўрлик кўрсатиб сақлашни ўргатади. У меҳнаткаш оммани тарбиялашда инқилобий анъаналарнинг катта аҳамияти борлигини таъкидлаб, бундай деб ёзган эди: «... революционерларда ўтмиш революциясининг энг яхши кунлари традицияси сақлашга бўлган... интилиш ҳар қандай ҳурматга лойиқ... Революцион традицияларга ғамхўрлик билан қараш биз учун қадрли».

Бизнинг бу борадаги вазифамиз ва бурчимиз ҳам аждодларимиздан етиб келган кўплаб урф-одат, анъана, удум ва маросимларни ҳар томонлама ўрганиш, асрлар синовига бардош берган ва давр синоатидан ўтган, турмушимизга файз киритадиган, кишиларни етукликка чорлайдиган, чароғон кундуз каби дилимизни равшан қиладиган илғор урф-одатларимизни сақлаб қолиш ва аксинча, қачонлардир турли сабаблар билан вужудга келган, эндиликда ўз умрини яшаб бўлган, зимзиё тун каби дилимизни сиёҳ қилаётган, энг муҳими, жамият тараққиётига монелик қилаётган урф-одат ва анъаналардан воз кечишдан иборат.

Эл-юртга манзур бўлган, эл билан шахс ўртасида ғов бўлиб ётмаган, эл шаънига доғ туширмайдиган, халқ даҳоси яратган энг яхши урф-одат ва анъаналарнинг умри боқий бўлади. Улар ҳар доим эзгулик сақланиб келинади. Зеро, бундай анъаналаримиз, биринчидан, ҳозирги кунда ҳам ўз қимматини йўқотмасдан янгидан-янги мазмун билан бойиб бормоқда. Масалан, анъанавий характерга эга бўлган ўзбек халқининг меҳмондўстлиги ҳозирги кунда янги социал мазмун касб этиб, халқлар дўстлиги ва бошқа халқ вакилларига бўлган ҳурмат-эҳтиромимизни кўрсатувчи омил сифатида намоён бўлмоқда. Иккинчидан, ҳеч бир авлод ўзигача яратилган ва тўпланиб келинган маданий меросларсиз, билим ва анъаналарсиз яшай олмайди. Бола ўзига Ватан ва ота-онани танлаб туғилмайди. Маълум бир жамиятда яшар экан у аждодлар томонидан тўпланган меросни ўзлаштириб боради. Шунинг учун ҳам халқ ҳаётига сингиб кетган урф-одат ва анъаналарни ҳеч қандай фармойиш ва маъмурий йўл билан йўқотиб бўлмайди.

Лекин, бундан урф-одат ва анъаналар ҳар бир халққа абадул-абад берилган, ҳеч ўзгармайдиган нарсалар экан, деган хулоса келиб чиқмаслиги керак. Еш авлод аждодлар яратган ҳамма урф-одат ва анъаналарни ҳам қабул қилавермайди. Маълум ижтимоий-тарихий шароитлар таъсирида вужудга келиб, ўз даври руҳини акс эттирган баъзи анъаналар кейинги давр руҳига тўғри келмай, истеъмолдан тушиб қолади.

Октябрь инқилобидан кейин бошланган янги ҳаётимиз ўтмиш урф-одат ва анъаналаримизни ғалвирдан ўтказиб пучагини пучакка, сарасини саракка ажратиб қўйди. Илгари ҳукмрон синфлар томонидан зўрлаб ўтказилган кўплаб урф-одатлар эндиликда барҳам топди. Уларнинг ўрнига фаровон турмушимизга яраша тушаётган, даврмиздек гўзал янги маросимлар, урф-одатлар туғилиб, ҳаётимизнинг бир бўлаги бўлиб қолянти.

Ҳар бир ижтимоий тузум ўз маросим, урф-одатлар системасини яратади. Шу жумладан коммунистик жамият ҳам ўз удум ва маросимларисиз яшай олмайди. Янги вужудга келаётган коммунистик урф-одат ва анъаналар ўз-ўзидан, қуруқ ерда пайдо бўлмасдан асосан иккки манба—биринчиси, илгари мавжуд бўлган илғор анъаналар асосида, иккинчидан, социалистик ишлаб чиқариш усули натижасида вужудга келади. Социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари ва иқтисодий-ижтимоий турмуш тарзи янги коммунистик урф-одат ва анъаналар вужудга келишининг объектив омилларидир. Лекин, бундан ташқари у субъектив омилларга ҳам боғлиқ бўладики, бу аввало партия, совет, комсомол ва касаба союз ходимларининг, маданий-оқартув ташкилотларининг оммани коммунистик ғоялар руҳида тарбиялашларига ҳам боғлиқдир. Шу иккала омил бир-бири билан чамбарчас боғлиқ бўлгандагина янги коммунистик урф-одат ва анъаналар тез шаклланиб, ҳаётимизга илдамлик билан сингади.

Салкам олтмиш йил ичида совет халқи синфий, миллий, меҳнат, маниий ва оилавий муносабатлар соҳасида жуда ажойиб анъаналар яратди. Шулардан миллий муносабатлар соҳасида яратилган анъаналарни олсак, бу аввало, Иттифоқимизда яшаётган барча халқлар, миллатларнинг хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида бир-бирига кўрсатаётган қардошлик ёрдами ва ҳамкорлигида тўла намоён бўлмоқда. Зилзила натижасида вайрон бўлган жонажон Тошкентимизни тиклашда бутун иттифоқдош республикалар ўзларининг қардошлик ёрдамларини берганликлари бунинг ёрқин мисолидир. Ўз навбатида республикамиз қурувчилари, ирригатор ва мелиораторлари ноқоратупроқ ерларни ўзлаштиришда Новгород ва Иваново области меҳнаткашлари билан қардошларча ҳамкорлик қилмоқдалар. Бу Совет ҳокимияти йилларида туғилган, жангларда ва меҳнатда мустаҳкамланиб, тобланган совет халқларининг қардошлик муносабатларини ифодаловчи янги анъанадир.

Агар халқнинг турмуш тарзига ва миллий хусусиятларига мос келадиган, социал ғоялар билан суғорилган янги урф-одат ва анъаналарга кенг йўл очиб, маиший турмушга сингдирилмас экан, эски реакцион урф-одатлар сақланибгина қолмасдан, яна жонланиб кетиши мумкин.

Янги урф-одат, маросим ва анъаналарнинг вужудга келишини эса ўз ҳолига ташлаб қўймасдан, уни яратишга бутун жамоатчилик бош-қош бўлиб турнши, унга ижодий ёндошиши керак бўлади.

Янги вужудга келаётган умумсовет анъаналарининг характерли хусусиятларидан яна бири шуки, у миллий шаклда намоён бўлаётган бўлса ҳам мазмунан интернационалдир. Буни яқинда вужудга келиб, катта тантанага айланаётган «Ҳосил байрами» мисолида кўриш мумкин. Ҳозирда иттифоқдош республикаларда ҳар йили ана шундай байрамлар ўтказилади. Лекин уларнинг ҳар бирида бу маросимлар ўзига хос миллий урф-одатлар билан йўғрилган ҳолда ўтказилади. Бу байрамнинг мазмуни эса битта, у ҳам бўлса йил бўйи тер тўкиб қилинган меҳнат завқини суриш, бунёдкор совет кишиларини шарафлаш, уларга шодлик ва хушкайфият бағишлашдир.

Кейинги йилларда бизда янги урф-одатлар — янгича никоҳ тўйлари, «кумуш тўй», «олтин тўйлар», олий давлат мукофотларини қутлов, меҳнат ветеранларини пенсияга кузатиш, ёш йигитларни армия сафига кузатиш, уй тўйлари, етуклик аттестати олиш, паспорт топшириш, биринчи маош олиш ва шунга ўхшаш муҳим воқеаларни нишонлаш маросимлари вужудга келди.

Шаҳримиздаги В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси маъмурияти корхона ишчиларининг оилаларида янги чақалоқ туғилиши шарафига маросим ўтказадиган бўлди. Чақалоқларнинг ота-оналарига махсус медаль, устига «Бола балоғатга етган куни очилсин» деб ёзилган пакет топширилади. Унда кекса авлодларнинг ёшларга наказлари ёзиб қўйилади.

Янги вужудга келаётган урф-одат ва маросимлар билан биргаликда қадимий, илғор анъаналаримизнинг тикланаётганлиги ҳам қувончли ҳолдир. Ҳар йили республикамиз қишлоқларида, район ва шаҳарларида наврўз байрами, қовун сайли, гул сайли кабилар ўтказилаётганлиги бунинг далилидир.

Ҳаётимиздаги маъмурчилик билан боғлиқ ҳолда тўй-маракалар ҳам кўпайиб бормоқда. Энг муҳими, улар кун сайин янги мазмун касб этмоқда.

«Биз совет халқининг моддий фаровонлигини яхшилаш борасида бир талай натижаларга эришдик, — дейилади, КПСС XXV съездида партия Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев қилган Ҳисобот докладида. — Биз бу вазифани бундан буён ҳам изчиллик билан ҳал қилаверамиз. Бироқ, моддий имкониятлар ўсиб бориши билан бир вақтда одамларнинг ғоявий-ахлоқий ва маданий савияси ҳам муттасил ўсиб бориши зарур. Акс ҳолда бизда мешчанлик, майда буржуа психологияси иллатлари такрор пайдо бўлиши мумкин».

В. МАМАТОВ,
В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг ўқитувчиси.

Реклама ва эълонлар

АВТОМОБИЛЬ ҲАВАСКОРЛАРИГА ЁРДАМ

Автомобиль саноатининг юксак суръатлар билан юксалаётганлиги билан бирга йилдан-йилга автокосметика воситаларига бўлган талаб ҳам ўсиб бормоқда.

Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг 38 корхонаси 56 номда турли хил автопрепаратлар ишлаб чиқармоқда. Бу автопрепаратлар автомашиналарнинг ташқи кўринишини яхшилабгина қолмай, балки улардан фойдаланишни енгиллаштиради, йўлда бехатар юришга имконият яратади, чунончи автомобиллардан фойдаланиш муддатларини анча узайтиришга ёрдам беради.

Автокосметика тайёрлаб чиқараётган корхоналар қаторига яна бир корхона— ОЛМАЛИҚ МАИШИЙ-ХИМИЯ ЗАВОДИ ҲАМ ҚЎШИЛДИ.

Ўзбекистонда биринчи марта ана шу корхона тамғаси билан автопрепаратлар ишлаб чиқарила бошланди.

БУЛАР ҚАНАҚАНГИ ВОСИТАЛАР, АВТОМОБИЛЧИЛАРГА УЛАР ҚАНДАЙ НАФ КЕЛТИРАДИ?

БИТУМ ДОҒЛАРИНИ ТОЗАЛАГИЧ

АВТОМОБИЛЛАРНИНГ ЛАК-БЎЁҚЛИ СИРТИДАГИ ШУНИНГДЕК, МОТОЦИКЛЛАР, МОТОРОЛЛЕРДАГИ БИТУМ, ЁҒ ВА МОЙ ДОҒЛАРИНИ ТЕЗ ВА ИЗСИЗ ТОЗАЛАШГА СИЗГА МАХСУС КИМЁВИЙ АВТОВОСИТА «БИТУМ ДОҒЛАРИНИ ТОЗАЛАГИЧ» ЁРДАМ БЕРАДИ.

УНИ ОЛМАЛИҚ МАИШИЙ ХИМИЯ ЗАВОДИ ТАЙЁРЛАБ ЧИҚАРМОҚДА.

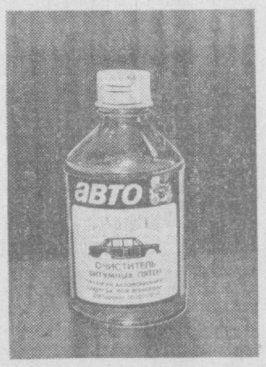

Доғларни тозалаш учун пахта тампони, намланган тозалагич билан ифлосланган ерни артиш кифоя. Сўнгра ишлов бериб бўлингач, бояги ер қуруқ тоза газмол бўлакчаси билан артилади. Агар битум қатлами қалин бўлса, тампонни янада бўктириброқ артиш лозим.

ЕНГИЛ АВТОМОБИЛЬ ЭГАЛАРИ!

Арзон, серсамара восита бўлмиш «Битум доғларини тозалагич»ни сотиб олишни унутманг. У машинангизнинг доим янгидек кўринишига эга бўлишида ёрдам беради!

«Битум доғларини тозалагич» ҳар бири 250 куб. см ҳажмидаги шиша флаконларга жойлаштирилган.

Баҳоси — 0,48 тийин.

ЗАНГНИ ТОЗАЛОВЧИ АВТОХИМИКАТ

АВТОМОБИЛЬ ТУБИДА ВА ҚАНОТЛАРИДА ЗАНГ ПАЙДО БЎЛГАН, ДЕЙИЛИК. УНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ КЕТКАЗАСИЗ?

Металл шчётка билан кетказмоқчи бўлсангиз жуда кўп меҳнат ва вақт сарфлаган бўласиз.

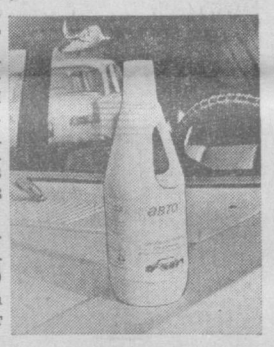

АНА ШУ МАҚСАДЛАРДА «СОЮЗБИТХИМ»НИНГ ЛОИҲА-КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ КИМЁГАРЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚҚАН МАХСУС ПРЕПАРАТ — ЗАНГ ТОЗАЛОВЧИ АВТОПРЕПАРАТДАН ФОЙДАЛАНСАНГИЗ ВАҚТИНГИЗ ВА МЕҲНАТИНГИЗ ЮЗ КАРРА ҚИСҚАРАДИ.

Қаттиқ чўтка билан металл сиртига кимёвий суюқлик суртилади ва у 100 миллиметргача қалинликда коррозия маҳсулоти инерт қатлами ҳосил бўлади.

Химиявий усул билан ишлов берилган автомобилнинг туби, қанотлари ва кузовининг бошқа қисмлари юзасига сўнгра битум қоплаш мумкин бўлади. Тозаланган занг қатлами фақат коррозияни тўхтатибгина қолмай, балки унинг битум қатлами бузилган бошқа жойларда ҳам коррозия тарқалиши эҳтимолини камайтиради. 1 кв. м металл сиртидаги зангни йўқотиш учун 100—130 грамм автопрепарат сарф қилинади.

Зангни тозаловчи автохимикатни Олмалиқ маиший химия заводи саноат усулида ишлаб чиқара бошлади.

АВТОҲАВАСКОРЛАР!

Янги автопрепаратни сотиб олинг ва қўлланг! Сиз унинг юксак самарадорлигига, ишончли ва қўлланиши оддий препарат эканлигига ишонч ҳосил қиласиз! Автопрепарат автомобилингиз хизмат муддатини узайтиришга кўмак беради.

Юқорида санаб ўтилган препаратлар 14-«Автотурист» магазинида сотилмоқда (Тошкент шаҳар, Фарҳод бозор ярмарқаси).

«Союзбитхим»нинг лойиҳа-конструкторлик бюроси.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— **Булутлар ортидаги осмон** (бадиий фильм). 12.05 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Л. Соболев. «Денгиз қалби». 16.35 — Онамларнинг мактаби. 17.05 — Фан, техника, тараққиёт. 17.35 —Оилавий суҳбат. 18.05— Сенинг комсомол билетинг. 18.15 — Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Ўйнаб, қўшиқ айтамиз. 19.30— Ҳужжатли фильм. 20.00 — Халқ оҳанглари. 20.15 — Клемент Готвальд туғилган кунинг 80 йиллигига бағишлангган кўрсатув. 20.35 — А. Вампилов. «Чулимскда ўтган йили ёзда» (фильм-спектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.25 — Опералардан ариялар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — Адабиёт. 13.00 — Мирзачўл (ҳужжатли фильм). 18.30 — Мультфильм. 18.50 — Н. Тихонов поэзияси. 19.20 — Она ер саховати. 19.50 — **«Ахборот»**. 20.05 — «Шеърият билан учрашув: О. Ҳожиева. 20.45—Чехословакия халқининг содиқ фарзанди. 21.00 — **«Ахборот»**. 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.50 — **Раис** (бадиий фильм, 1-серия).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ҳужжатли фильм. 20.05 —Қорақалпоғистон АССР да Бошқирдистон АССР адабиёти ва санъати кунлари. 20.30 — Тошкент янгиликлари. 20.45 — Ўқитувчилар учун консультация. 21.15 — Назарий механика.

Кино

Зорро — «ВОСТОК» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00), «МОСКВА» (11, 12.30, 16, 18.30, 20.45), «НУКУС» (11, 13,30, 16, 18, 15, 20.30), САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Биография факти — «ҚОЗОГИСТОН» (11, 15, 19, 21.00), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Спорт

КЕЛАСИ ЙИЛ ФУТБОЛИ

Келаси йил мамлакат футбол чемпионати икки даврада, 16 команда иштирокида ўтказилади. Биринчилик низомига кўра Москванинг машҳур «Спартак» ва Минскнинг «Динамо» командалари сўнгги15—16 ўринларни эгаллаганликлари сабабли келаси йил биринчи лигада қатнашадилар. Улар ўрнини «Қайрат» ва «Нефтчи» футболчилари эгаллашади.

Чемпионат апрелнинг дастлабки ҳафтасида бошланиб, ноябрь ойи бошларида тугайди.

СССР терма командаси Жанубий Америкага жўнаб кетди. Футболчиларимиз бу ерда бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказишади. 28 ноябрда Аргентина терма командаси, 1 декабрда эса Бразилия футболчилари билан иккита ўйин ўтказишади. Шунингдек Аргентина ва Бразилия клублари командаси билан ҳам иккита учрашув ўтказиш планлаштирилган.

«БИНОКОР» ҒАЛАБАСИ

«Бинокор» хоккейчилари яна мухлисларни хушнуд этишди. Улар навбатдаги турни якшанба куни Пермнинг «Молот» командаси билан ўтказиб, иккала ўйинда ҳам устун келдилар. Мавсум бошланиши олдидан Тошкентда «Советский спорт» газетаси соврини учун ўтказилган турнирда Перм хоккейчилари ҳам иштирок этиб, тошкентликлар устидан 5:1 ҳисобида ғолиб келишган эди.

Биринчи ўйинда 6:0 ҳисобида ғолиб келган майдон эгалари иккинчи учрашувни ҳам кўтаринки руҳда ўтказиб, 7:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Ҳозир «Бинокор» ҳисобида 16 очко бор.

АЛОВУДДИННИНГ НАВБАТДАГИ МЕДАЛЛАРИ

Қобилиятли, ёш гимнастикачи Аловуддин Отахоновнинг номи спорт мухлисларига яхши таниш. Ёшлар ва ўсмирлар мусобақаларида бир неча бор қатнашиб, қатор медалларни қўлга киритган гимнастикачи совринлари қаторига яна иккита мукофот — олтин ва кумуш медалларни қўшди. Тошкентдаги« «Ёшлик» спорт аренасида касаба союз спортчилари ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақасида Аловуддин Отахонов кўпкурашда 108,9 балл билан иккинчи бўлди ва кумуш медални қўлга киритди. Бруседа эса энг кўп балл билан олтин медал эгаси бўлди.

Умумкоманда ҳисобида Москванинг «Локомотив» вакиллари биринчи бўлишди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р—02746. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. В. 2674.